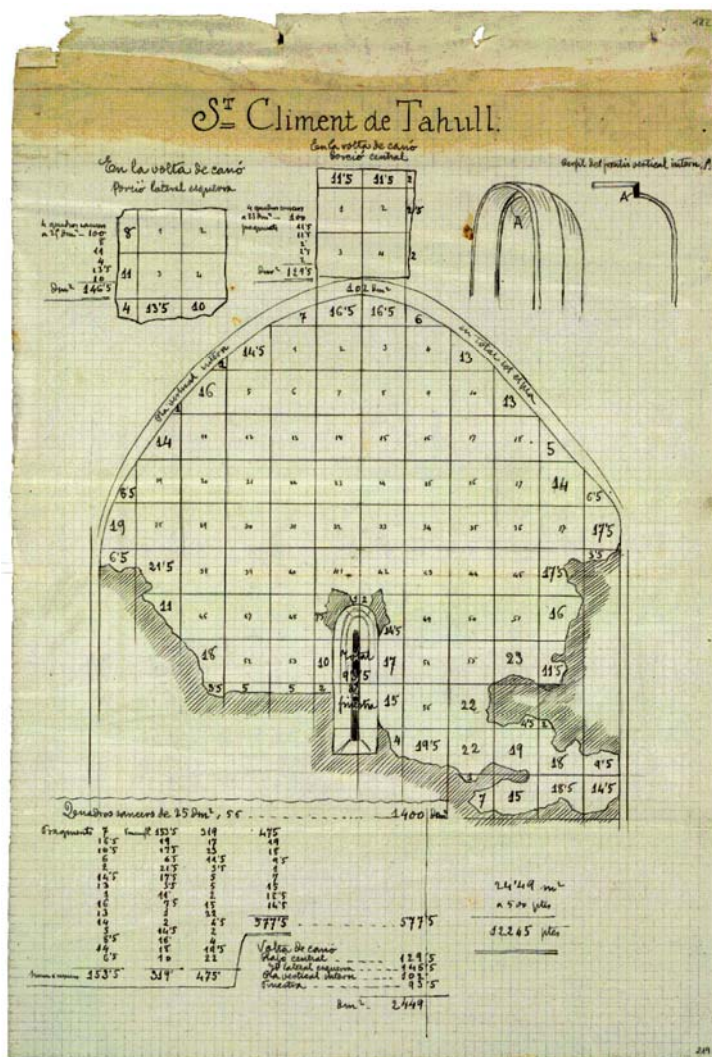

SALVEM LES PINTURES MURALS ROMÀNIQUES!

L'arrencament de les pintures murals romàniques catalanes

Aquesta imatge pot tenir drets reservats

Dibuix de les mesures de la superfície de les pintures romàniques als murs de l'església de Sant Climent de Taüll. Expedient de les gestions per a l'adquisició i trasllat de les pintures murals romàniques
Referència: ANC1-715-N-2281. Codi doc. ANC@ula: 4169

Nom alumne/a:	
Grup / Matèria:	
Data:	

1. INTRODUCCIÓ

La Junta de Museus de Barcelona, des de la seva creació al 1902 fins a l'actualitat, ha vetllat per a la conservació del patrimoni català. Una de les accions més emblemàtiques va ser aquella iniciada al 1919 per a salvaguardar les pintures romàniques de Catalunya.

Anem a veure alguns dels aspectes i qüestions que varen desenvolupar-se durant l'arrencament de les pintures que es trobaven als murs de les esglésies romàniques catalanes. Ho farem mitjançant l'observació i anàlisi d'un article de *La Vanguardia* i d'alguns dels documents que formen part de l'expedient elaborat per la Junta de Museus de Barcelona durant l'any 1920 els quals fan referència al trasllat de les pintures romàniques. Ens aproximarem a aquests documents que conformen l'esmentat expedient i hi aplicarem una mirada específica per tal de conèixer els fets relacionats amb l'arrencament de les obres pictòriques.

Algunes de les qüestions que veurem seran:

- Qui participà a l'arrencament de les pintures romàniques? Quins professionals varen realitzar la feina?
- En què consistia la tècnica utilitzada per arrencar la pintura dels murs?
- Quines problemàtiques es varen trobar durant l'arrencament de les pintures murals?

Les següents activitats, a través de l'anàlisi i tractament de diferents tipologies de fonts, us permetran resoldre totes aquestes preguntes i aprofundir en el mètode de recerca.

2. FEM LA RECERCA

2.1. Les diverses tècniques d'arrencament de pintures murals

Per executar l'arrencament de pintures murals, es disposa de tres tècniques diferents. Consulteu la pàgina web que us facilitem a continuació per obtenir informació de cadascuna d'aquestes tècniques:

-ROMÀNIC OBERT. Disponible a: www.romanicobert.cat/

- Ara, descriuiu breument cadascuna de les tècniques omplint la fitxa que trobeu a continuació:

STACCO	
STACCO A MASELLO	
STRAPPO	

- Quina va ésser la utilitzada per a arrencar les pintures murals romàniques catalanes?

2.2. La tècnica d'arrencament de les pintures romàniques de Catalunya

2.2.1. Document 1

Busqueu el següent article escrit per en Joaquim Folch i Torres a l'aplicació informàtica de [l'Hemeroteca de La Vanguardia](#):

- “Cómo fueron arrancados y trasportados los frescos románicos del Museo de Arte de Cataluña”. *La Vanguardia*. 6-12-1934. Any LIII, núm.22071, pàg.9.

Seguiu les següents pautes i respon les preguntes que trobaràs a continuació.

- Al cercador titulat com a “Un dia a la teva vida”, introduïu la data de l'article de *La Vanguardia*.
- Cerqueu la pàgina que es correspon a l'article.

2.2.1.1. Identificació del document

- Elaboreu la fitxa d'identificació del document.

IDENTIFICACIÓ	Títol del document	
	Data	
	Tipus de document	

2.2.1.2. Tipologia de font

Responen a les següents preguntes. Podeu consultar el [document de suport](#) per obtenir més informació.

- Diguen de quina font es tracta tenint en compte l'objecte de la vostra recerca.

Font primària

Font secundària

- Perquè?

2.2.1.3. La funció

- Després d'una primera lectura del document, penseu en la intenció que es tenia en la seva redacció.

2.2.1.4. El paper d'Steffanoni durant l'arrencament

Tenint en compte la informació obtinguda amb la lectura de l'article de *La Vanguardia*, responeu les següents qüestions:

- Qui era Steffanoni?

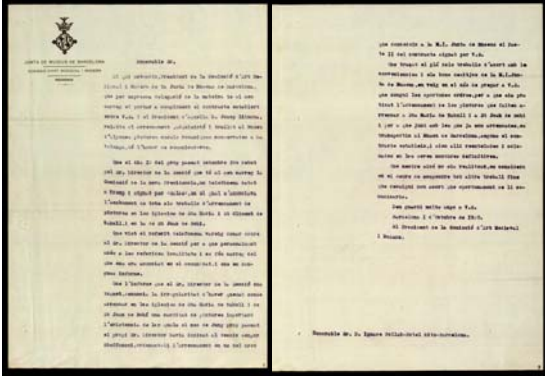
- Quin va ésser el seu paper durant el procés d'arrencament de les pintures murals romàniques catalanes?

2.3. Les problemàtiques generades durant l'arrencament

Observeu els següents documents i responeu les preguntes:

2.3.1. Document 2

L'u d'octubre de 1920 el President de la Comissió d'Art Medieval i Modern de la Junta de Museus de Catalunya va comunicar un seguit d'irregularitats en l'execució del projecte per a l'arrencament de les pintures romàniques. Per tal de determinar quines varen ésser, fixeu-vos en el document que trobeu a continuació:

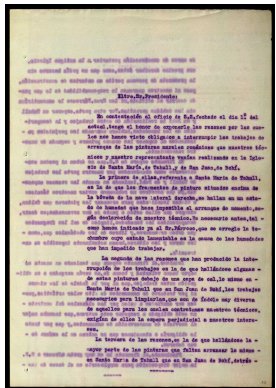
	<p>Carta del President de la Comissió d'Art Medieval i Modern dirigida a Ignace Pollak. Document que forma part l'expedient de trasllat de les pintures murals romàniques de Santa Maria i Sant Climent de Taüll i de Sant Joan de Boí. 1920.</p> <p>Referència: ANC1-715-T-2307</p> <p>Codi doc ANC@ula: 4160</p>
---	--

- De quines parts està constituït l'encàrrec?

- Enumereu les irregularitats de les quals es parla a la carta

2.3.2. Document 3

Pocs dies després, Ignace Pollack contestà a la carta que heu treballat anteriorment. Observeu el document i contesteu les preguntes que teniu a continuació:

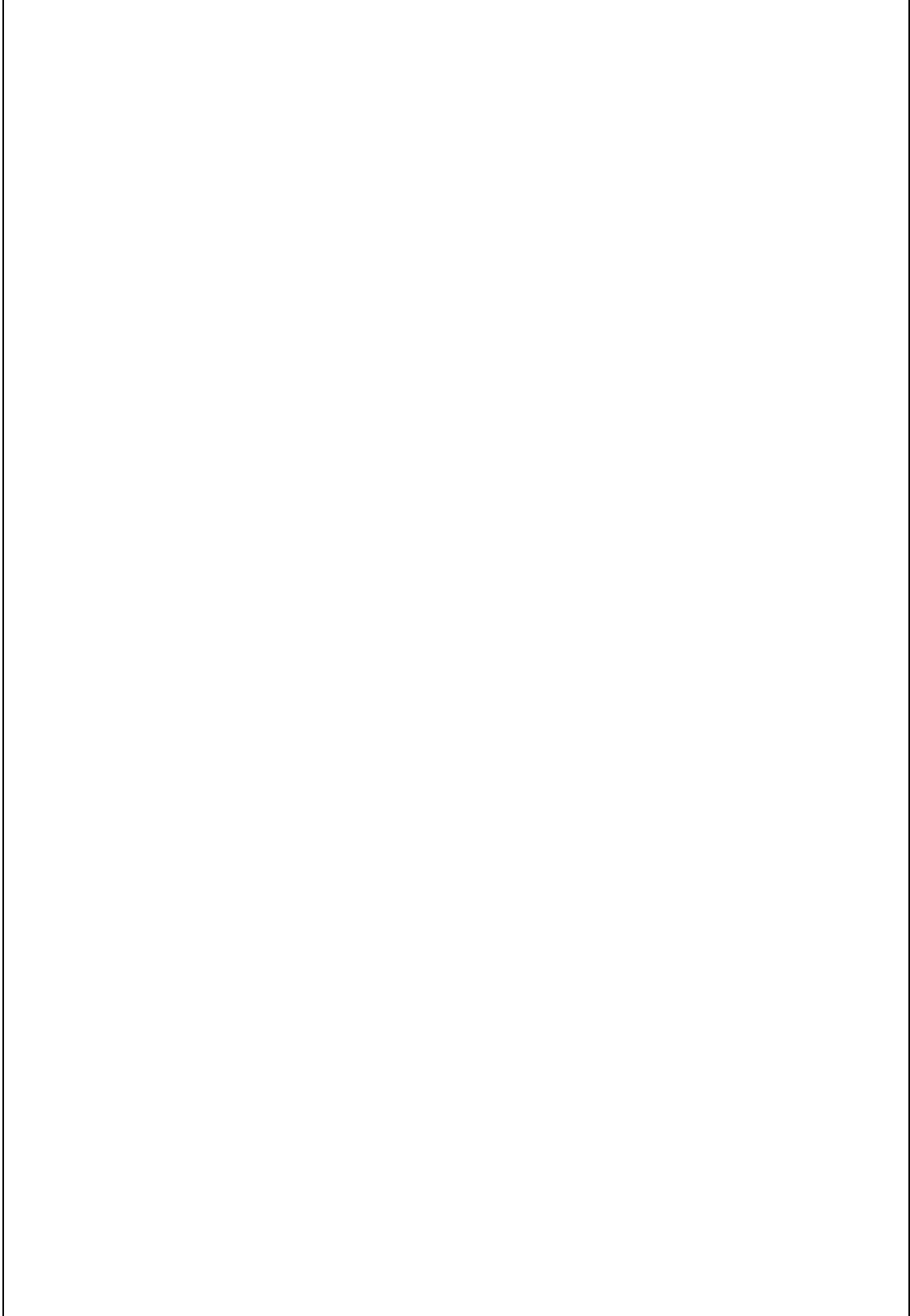
	<p>Carta escrita per Ignace Pollack pertanyent a l'expedient de trasllat de les pintures murals romàniques de Santa Maria i Sant Climent de Taüll i de Sant Joan de Boí. 1920.</p> <p>Referència: ANC1-715-T-2307</p> <p>Codi doc ANC@ula: 4167</p>
---	---

- Ompliu la graella anotant els problemes amb els que els treballadors s'han trobat al practicar la tècnica del *strappo* i quines són les solucions que s'han proposat.

Problema	Possibles solucions proposades

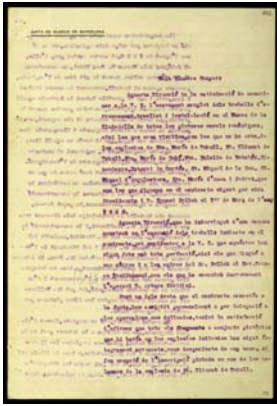
- Valoreu els arguments donats a la carta per Ignace Pollak, tenint en compte si les argumentacions donades estan ben construïdes i són convincents.

Per fer aquesta activitat, podeu consultar [la fitxa amb les orientacions d'elaboració d'un text argumentatiu](#) . Fixeu-vos en el punt 3 de l'esmentada fitxa, ja que és en aquest apartat on es plantegen les condicions necessàries que permeten redactar adequadament les raons argumentatives.

2.3.3. Document 4

Observeu les tres primeres pàgines d'aquest document i responeu a les següents preguntes:

	<p>Informe de la Junta de Museus sobre la finalització dels treballs d'arrencament de les pintures murals romàniques catalanes.</p> <p>Referència: ANC1-715-T-2281</p> <p>Codi doc ANC@ula: 4168</p>
---	--

- Perquè s'ha de restaurar un dels fragments de les pintures murals que conté una inscripció?

- Quines raons creus que tenia la gent del poble per a realitzar aquestes accions?

2.4. Altres casos d'arrencament de pintures com a mètode per a la conservació de pintures murals.

Observeu el següent article:

- SORIANO SANCHO, M^aPilar; SERRA LLUCH, Juan. "Las técnicas de arraque de pintura mural para conservar documentación histórica de un edificio", *ARCHÉ. Publicación del Instituto Unioversitario de restauración del patrimonio de la UPV*. Núms 4 y 5, 2010. Pàg.81-88. Disponible a: <http://bit.ly/1s7pxsA>

Ara, compareu el cas d'arrencament de les pintures murals romàniques catalanes amb el cas d'arrencament de pintures, dibuixos i graffiti realitzats per l'exèrcit republicà i, posteriorment l'exercit a la Casa Gascón ocupada durant la Guerra Civil que s'explica a l'article. Per realitzar la comparació anoteu les semblances i les diferències entre els dos casos.

SEMBLANCES	DIFERENCIES

3. REFLEXIÓ FINAL

Escriviu una petita síntesi, a mode de conclusió, en la qual reflexioneu la tècnica de l'*strappo* com a mètode de conservació del patrimoni artístic. Recordeu utilitzar tot el coneixement que heu obtingut amb la realització de les activitats i que us han ajudat a aprofundir en les següents qüestions:

- Qui va realitzar l'arrencament de les pintures murals romàniques de Catalunya
- Característiques principals de l'*strappo* i les problemàtiques concretes en l'arrencament de les pintures catalanes
- L'ús de la tècnica d'arrencament com a tècnica de conservació del patrimoni. Quins avantatges i quins desavantatges té el seu ús?

